

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Rinna Hauch (1811-1896)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 214. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes02tom-shoot-idm140648092445104/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

bornerthed og Slaphed i Danmark. Iøvrigt forblev hun oppositionel til sin Død. Intet havde hendes Liv været hende mere imod, end hvad hun kaldte «det infame aandelige Tryk, der hos os hviler over Samfundet». Derfor havde enhver Kamp for Frigørelse paa det aandelige som paa det sociale Omraade hendes fulde Sympati. Det var hende en Gru at se den opvoksende Slægt «systematisk blive tillavet og dresseret til at lægge sin Evne til Tienkning i Lænke og altsaa fordummes med hver Dag, som den lever». Hun plejede med pudsig Forfærdelse at anføre det Svar, hun fra en højtstaaende Gejslig en Dag havde faaet paa sine Klager derover: «Det, som var godt nok for de gamle Patriarker, kan altid være godt nok for mig.»

Hun havde med sin Samtidige, F. L. Liebenberg, det saa sjældne Træk tilfælles: en Eldhu, der varer til ind i den høje Alderdom.

I sine sidste Leveaar var hun bleven ivrig Socialist og ivrig Tilhænger af Darwin. Hun nærede Mistanke og levende Uvilje mod de Fornemme og Rige, der støttede en uretfærdig Samfundsorden, som bød dem Fordele, og hun glemte aldrig, naar hun omtalte aandelige Storheder at angribe dem, ifald de (som J. L. Heiberg f. Eks.) især havde plejet Venskab med Rigmænd. Hun selv, der næsten var uden Fornødenheder, elskede Menigmand i Kraft af Lighedsfølelse og Had til Uret. Som hun var blødere overfor Husdyrene end overfor Mennesker, saaledes var hun blødere overfor et udviklet Menneske end overfor de saakaldt Dannede.

Hun var en Naturdyrker i ualmindelig Stil. Iskold som hun var overfor al Religion, der gav sig ud for aabenbaret, var hun stemt til kærlig Andagt overfor Naturvæsenerne, overfor Naturaltet og dets sande Præster som Darwin.

Men Underkastelse under Naturskæbnet laa ikke i hendes virksomme Natur. Hun fandt Selvmord berettiget, naar Livet ikke længer forekom den Enkelte til at bære; hun havde (som sin Mand) mislykkede Selvmordsforsøg bag sig. Da i hendes høje Alderdom Kræfterne svigtede, Evner og Sanser slæppedes, udbrød hun ofte med Vemod «Døden har glemt mig», og 85 Aar gammel forlod hun frivilligt en Verden, hvori hun følte sig tilovers og hvori hun ikke vilde ligge til Byrde.